

**GOSPODARSTWA
I STOWARZYSZENIA
AGROTURYSTYCZNE
W POLSCE**

Grzegorz Foryś

GOSPODARSTWA I STOWARZYSZENIA AGROTURYSTYCZNE W POLSCE

W poszukiwaniu
ruchu społecznego

Recenzje:

prof. dr hab. *Andrzej Kaleta*

dr hab. *Hanna Podedworna*, prof. SGGW

Redaktor prowadzący:

Michał Zgutka

Redakcja i korekta:

Grażyna Mastalerz

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

Publikacja przygotowana i wydrukowana dzięki środkom pozyskanym
z Narodowego Centrum Nauki w ramach Programu OPUS 8,
numer projektu: 2014/15/B/HS6/01228

ISBN 978-83-7383-839-0

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: BOOKPRESS.EU

Spis treści

Wstęp	9
 Rozdział 1	
Społeczeństwo późnej nowoczesności	21
1.1. Uwagi wstępne	21
1.2. Utowarowienie i „stalowa klatka”	25
1.3. Między Marksem a Weberem	36
1.4. Późna nowoczesność	48
1.5. Podsumowanie: ruchy społeczne w późnej nowoczesności	68
 Rozdział 2	
Nowe ruchy społeczne	74
2.1. Uwagi wstępne	74
2.2. Ruch społeczny – istota zjawiska	76
2.3. Teoretyczne aspekty badania ruchów społecznych	85
2.4. Nowe ruchy społeczne – aspekty teoretyczne	95
2.5. Nowe perspektywy teoretyczne, nowe możliwości poznawcze	110
2.6. Podsumowanie: ramy teoretyczne analizy ruchów społecznych	114
 Rozdział 3	
Agroturystyka z perspektywy przeobrażeń współczesnych obszarów wiejskich	119
3.1. Uwagi wstępne	119
3.2. Wieś i obszary wiejskie – pierwsze przybliżenie	121
3.3. Obszary wiejskie z perspektywy rozwojowej	127
3.4. Dynamika zmian w obrębie rolnictwa – rdzeń procesu rozwojowego na obszarach wiejskich	139
3.4.1. Wczesna i późna faza modernizacji rolnictwa	139
3.4.2. Schłopienie (<i>re-peasantization</i>) i deaktywacja we współczesnym rolnictwie	142
3.4.3. Instytucjonalne ramy relacji między społeczeństwem a naturą	149
3.5. Agroturystyka – aspekty teoretyczne i empiryczne	154

3.5.1. Agroturystyka jako odmiana turystyki wiejskiej	154
3.5.2. Agroturystyka w Polsce w ujęciu ilościowym	156
3.5.3. Agroturystyka jako zjawisko kulturowe.	163
3.6. Podsumowanie: obszary wiejskie i agroturystyka w dobie późnej nowoczesności	166

Rozdział 4

Ruch agroturystyczny. Egzemplifikacje empiryczne	170
4.1. Uwagi wstępne	170
4.2. Paradygmat metody rozszerzonego przypadku Michaela Burawoya	172
4.3. Zastosowane techniki badawcze i plan badań	179
4.4. Ogólna charakterystyka badanych gospodarstw. Uczestnicy ruchu społecznego	183
4.5. Motywacje właścicieli gospodarstw agroturystycznych	190
4.6. Interakcyjność i stosunek do zmiany społecznej. Kluczowe cechy ruchu społecznego	193
4.6.1. Interakcyjność w ruchu agroturystycznym – przybliżenie pierwsze	193
4.6.2. Stosunek do zmiany społecznej – przybliżenie pierwsze	198
4.7. Organizacja ruchu agroturystycznego – perspektywa kwaterodawców.	208
4.8. Samoświadomość, wspólnota celów i opinii oraz inne cechy ruchu agroturystycznego	217
4.8.1. Samoświadomość i wspólnota opinii – przybliżenie pierwsze	217
4.8.2. Cele ruchu agroturystycznego – przybliżenie pierwsze	222
4.8.3. Spontaniczność i inność – przybliżenie pierwsze	225
4.9. Podsumowanie: kwaterodawcy jako uczestnicy ruchu agroturystycznego	228

Rozdział 5

Stowarzyszenia agroturystyczne.

Warianty instytucjonalizacji ruchu agroturystycznego	233
5.1. Uwagi wstępne	233
5.2. Ogólna charakterystyka stowarzyszeń. Instytucjonalny składnik ruchu społecznego	235
5.3. Motywacja do współpracy. Powstawanie stowarzyszeń agroturystycznych	240
5.4. Wewnętrzny i zewnętrzny wymiar współpracy stowarzyszeń a zmiana społeczna	245

5.4.1. Interakcyjność w ruchu agroturystycznym – przybliżenie drugie	245
5.4.2. Stosunek do zmiany społecznej – przybliżenie drugie	255
5.5. Organizacja ruchu agroturystycznego – perspektywa stowarzyszeń	264
5.6. Samoświadomość, wspólnotowość i inne cechy ruchu agroturystycznego	276
5.6.1. Samoświadomość i solidarność – przybliżenie drugie	276
5.6.2. Wspólnota celów i opinii – przybliżenie drugie	278
5.6.3. Spontanizacja i inność – przybliżenie drugie	289
5.7. Podsumowanie: stowarzyszenia agroturystyczne – między ruchem a ramieniem organizacyjnym	291
 Rozdział 6	
Ruch agroturystyczny w Polsce z perspektywy socjologicznej.	296
6.1. Uwagi wstępne	296
6.2. Ruch agroturystyczny w Polsce	297
6.3. Ruch agroturystyczny jako nowy ruch społeczny.	306
6.4. Ruch agroturystyczny w kontekście obszarów wiejskich	318
6.5. Podsumowanie: między typowością a swoistością	329
 Zakończenie: ruch agroturystyczny w procesie zmian.	332
 Bibliografia	337
 Indeks nazwisk	350